

12 JUN 2002

**ROLE EXPECTATION AND ROLE PERFORMANCE
PERCEIVED BY NURSES WITH A MASTER'S DEGREE
IN NURSING IN UNIVERSITY HOSPITALS**

SIRIWAN KUAWIRIYAPAN

With compliments
of

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2002

ISBN 974-04-1676-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

111

31498

3009

C-9

Copyright by Mahidol University

**4236667 RAAN /M : MAJOR ADULT NURSING; M.N.S. (ADULT NURSING)
KEY WORDS : ROLE EXPECTATION / ROLE PERFORMANCE /
NURSES WITH A MASTER'S DEGREE IN NURSING /
UNIVERSITY HOSPITALS**

**SIRIWAN KUAWIRIYAPAN: ROLE EXPECTATION AND ROLE
PERFORMANCE PERCEIVED BY NURSES WITH A MASTER'S DEGREE
IN NURSING IN UNIVERSITY HOSPITALS. THESIS ADVISORS:
CHANTIMA KHANOBDEE , D.S.N. (MATERNAL AND CHILD NURSING),
YAUWALUK LAUHACHINDA, M.Ed.(NURSING ADMINISTRATION)
133 P. ISBN 974- 04-1676- 4**

Today, health problems of the population are complex issues due to changes in society, economics, and politics. Advanced nursing practice is one of the keys to solve some of the population's health problems. This correlational descriptive research aimed to compare role expectation and role performance perceived by nurses with a master's degree in nursing in university hospitals , to explore relationships among personal demographic data, role expectation, and role performance, to find out the variables that can explain role performance, and to describe obstacles and facilitating factors in performing roles of advanced practice nurses proposed by The Thai Nursing Council.

The target population was 137 staff nurses who completed a master's degree in nursing and currently are practicing in 7 university hospitals: King Chulalongkorn Memorial Hospital, Siriraj Hospital, Ramathibodi Hospital, Thamasart Chalermprakiate Hospital, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital, Srinagarind Hospital, and Songklanagarind Hospital. Data was collected between September, 2000 to March, 2001 by questionnaires which were developed by the researcher and were checked for validity by 5 experts. Reliability of the questionnaire was established. The Cronbach Alpha Coefficient obtained for role expectation was .98 and for role performance was .96. The data were analyzed by using descriptive statistic, paired t-test, Pearson's Product Moment Correlation, stepwise multiple regression analysis, and categorization of the common themes

The results indicated that role expectation perceived by nurses with a master's degree in nursing was at high level in each and overall role components, and the highest mean score was in the expert practitioner role. Role performance perceived by nurses was at low level in each and overall role components except the ethical and legal role which was at high level. When comparing the mean scores of role expectation and role performance, it was found that the role expectation was significantly different from and higher than role performance in each and overall role components ($p < .001$).The personal demographic data had no relationship with the role expectation and role performance. But role expectation had moderately related with role performance ($r = .44, p < .001$) and accounted for 19.1% of the variance in role performance. The greatest obstacles to roles performance of advanced practice nurses was role overload. In addition, the greatest facilitating factors to perform the roles was availability of resources.

Results from this research can be used as basic information for nurse administrator to determine the appropriate job description for nurses with a master's degree in nursing. Moreover, the data obtained will be useful for nursing professional development, especially for advanced nursing practice.

4236667 RAAN/M : สาขาวิชา : การพยาบาลผู้ใหญ่ ; พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

ศิริวรรณ เครือวิริยะพันธ์ : บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตามการรับรู้ของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย (ROLE EXPECTATION AND ROLE PERFORMANCE PERCEIVED BY NURSES WITH A MASTER ' S DEGREE IN NURSING IN UNIVERSITY HOSPITALS). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : จันทิมา ขนบดี , D.S.N. (Maternal and child nursing), เยาวลักษณ์ เล่าพะจินดา, คม. (บริหารการพยาบาล) 133 หน้า. ISBN 974- 04- 1676- 4

ปัจจุบันปัญหาสุขภาพของประชาชนมีความซับซ้อนมากขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปฏิบัติการพยาบาลในขั้นสูงเป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชน การวิจัยเชิงบรรยายหาความสัมพันธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริงของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ความสัมพันธ์ของข้อมูลส่วนบุคคล บทบาทที่คาดหวัง และบทบาทที่ปฏิบัติจริง และศึกษาตัวแปรที่สามารถอธิบายบทบาทที่ปฏิบัติจริง ตลอดจนศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และปัจจัยสนับสนุน ในการปฏิบัติตามบทบาททั้ง 6 ด้านของพยาบาลที่ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงที่กำหนดโดยสภาการพยาบาล ประชากรเป้าหมายเป็นพยาบาลประจำการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล จำนวน 137 คน และปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย 7 แห่ง ได้แก่ รพ. จุฬาลงกรณ์ รพ. ศิริราช รพ. รามาธิบดี รพ. ธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ รพ. มหาราชนครเชียงใหม่ รพ. ศรีนครินทร์ และ รพ. สงขลานครินทร์ เก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่ กันยายน 2543 ถึง มีนาคม 2544 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรง และหาความเที่ยง ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค ในบทบาทที่คาดหวังได้เท่ากับ .98 และบทบาทที่ปฏิบัติจริงได้เท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติบรรยาย ทดสอบค่าทีแบบเป็นคู่ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน และการจำแนกหมวดหมู่ของเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาลคาดหวังในบทบาทอยู่ในระดับสูงทุกด้าน โดยมีคะแนนเฉลี่ยในบทบาทด้านการปฏิบัติการพยาบาลมากที่สุด ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงอยู่ในระดับต่ำทุกด้าน ยกเว้นบทบาทด้านคุณธรรม จริยธรรม และกฎหมาย ที่อยู่ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) โดยมีค่าเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าค่าเฉลี่ยของบทบาทที่ปฏิบัติจริงในทุกด้าน ส่วนข้อมูลส่วนบุคคลพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่ปฏิบัติจริง แต่บทบาทที่คาดหวังมีความสัมพันธ์กับบทบาทที่ปฏิบัติจริงในระดับปานกลางและมีทิศทางบวก ($r = .44$; $p < .001$) และบทบาทที่คาดหวังสามารถอธิบายบทบาทที่ปฏิบัติจริงได้ร้อยละ 19.1 ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน พบว่าส่วนใหญ่มีสาเหตุจากการมีงานปริมาณมาก ส่วนในด้านปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญที่สุดในการส่งเสริมให้พยาบาลปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง ได้แก่ การมีแหล่งสนับสนุนที่เพียงพอ

จากผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดบทบาทที่มีความเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ และความชำนาญของพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาวิชาชีพการพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติการพยาบาลในขั้นสูง